

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Tarih : 27.04.2017
Sayı : 17-020

Konu: 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ile tanımlanan “*elektronik haberleşme*” hizmetlerinin döviz kazandırıcı hizmetler arasında olduğunun kabulü ile ilgili Tebliğ’lerde değişiklik yapılmasına dair işletmeci görüşlerinin sunulması

A. Başvurucu Dernek

1. Temsile yetkili olduğumuz Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği (TELKODER), 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ile düzenlenen elektronik haberleşme sektöründe tam rekabet ve serbestleşmenin gelişmesine doğrudan katkıda bulunmak ve Tüzüğünde sayılan amaçlarla 26 Haziran 2002 tarihinde kurulmuş bir dernek olup (<http://www.telkoder.org.tr/>) kuruluşundan bu yana sektörde serbestleşmenin sağlanması ve rekabetin güçlenmesi amacıyla çalışmalar yapmaktadır.

2. Dernek; üyesi olan ve düzenleyici idari otorite Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu’ndan (BTK) alınan yetkilendirmelerle sektörde faaliyet göstermekte olan işletmecileri temsilen yürüttüğü idari ve hukuki girişimlerle sektörde kalıcı/tam/etkin rekabetin tesisine çabalamakta, işletmecileri ilgilendiren önemli karar ve uygulamaların yaşama geçirilmesine yardımcı olmaktadır.

3. Bu çerçevede sektörle ilgili resmi kurum ve kuruluşlarla diyalog halinde, sektör ve kamu yararına olan iş ve işlem süreçlerinin tasarlanması ve hazırlanmasında TELKODER etki ve katkısı söz konusudur.

B. Başvuru Konusu Değişiklik İstemi

4. 5 Aralık 2008 tarihli ve 27075 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan “İhracat, Transit Ticaret, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Tebliğ” (İhracat: 2008/6) ile “Döviz Kazandırıcı Faaliyetlerde Damga Vergisi ve Harç İstisnası Uygulaması Hakkında Tebliğ”¹ hükümleri çerçevesinde, ülkeye döviz kazandıran ihracat türleri için çeşitli avantajlar tanınmıştır.

5. Bu hizmet türleri arasında **müteahhitlik, müşavirlik, yazılım ve mühendislik** gibi hizmetler bulunmasına karşın **ülkemiz, vatandaşlar ve telekomünikasyon işletmecileri açısından çok büyük bir önem taşıyan elektronik haberleşme hizmetleri** yer almamaktadır.

6. Bu çerçevede; “İhracat, Transit Ticaret, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Tebliğ” in “**Belgeli İşlemler**” başlıklı 6/3/g) bendinde yer alan,

“Yurt dışına yönelik olarak gerçekleştirilecek müteahhitlik, müşavirlik, yazılım ve mühendislik hizmetleri gibi döviz kazandırıcı hizmet projeleri,”

ifadesine;

*“Yurt dışına yönelik olarak gerçekleştirilecek müteahhitlik, müşavirlik, yazılım, **elektronik haberleşme** ve mühendislik hizmetleri gibi döviz kazandırıcı hizmet projeleri,”*

şeklinde “**elektronik haberleşme**” hizmetlerinin eklenmesini, aynı şekilde, değişikliğin tam bir etki sağlamasını teminen “Döviz Kazandırıcı Faaliyetlerde Damga Vergisi ve Harç İstisnası Uygulaması Hakkında Tebliğ”in 3.2.12 fıkrasında yer alan, “

“Yurt dışına yönelik olarak gerçekleştirilecek müteahhitlik, müşavirlik, yazılım ve mühendislik hizmetleri gibi döviz kazandırıcı hizmet projeleri,”

ifadesinin,

¹ <http://www.gib.gov.tr/doviz-kazandirici-faaliyetlerde-damga-vergisi-ve-harc-istisnasi-uygulamasi-hakkinda-tebligler-0>

“Yurt dışına yönelik olarak gerçekleştirilecek müteahhitlik, müşavirlik, yazılım, **elektronik haberleşme** ve mühendislik hizmetleri gibi döviz kazandırıcı hizmet projeleri,”

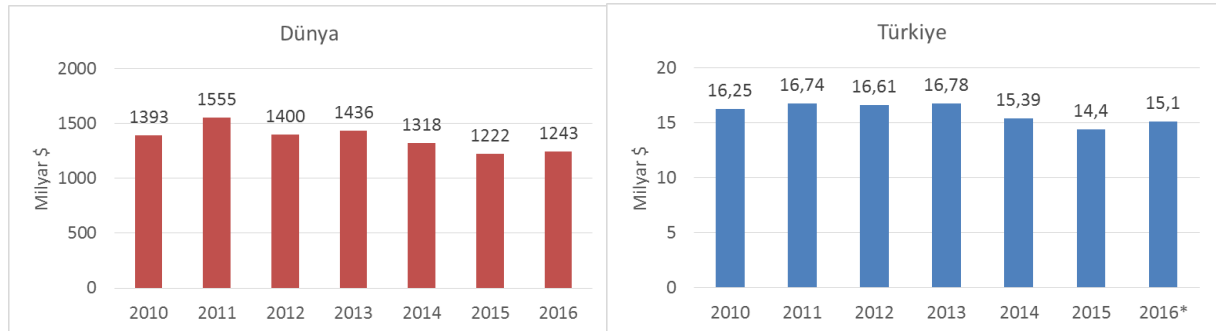
şeklinde değiştirilmesini teklif etme lüzumu doğmuştur.

Değişiklik İsteminin Gerekçesi

7. Teknolojik gelişmelerinin ilk yansımalarının görüldüğü ve çok hızlı değişimlerin yaşandığı alan elektronik haberleşme sektörüdür. Elektronik Haberleşme Sektöründe, 1-2 yılda hatta daha kısa sürelerde önemli değişimler olabilmektedir. Bu durum son 20 yıl içerisinde, özellikle internetin, mobil cihazların ve akıllı telefonların hayatımıza girmesiyle bambaşka bir boyut kazanmıştır.

8. Neredeyse bütün sektörler üzerinde bir etkisi olan bu gelişmelerin yaşandığı, elektronik haberleşme sektörümüzün büyüklüğü ve güçlülüğü bütün sektörleri doğrudan ilgilendirmektedir.

9. Türkiye’de Elektronik Haberleşme Sektörünün Büyüklüğü serbestleşmenin başladığı 2000’li yılların başından itibaren artış göstermiştir. Sektör gelirleri 2016 yılında 15,1 milyar \$

olmuştur*.

Elektronik Haberleşme Gelirleri 2010-2016, Dünya² ve Türkiye³

² Dünya, <https://www.statista.com/statistics/268628/worldwide-revenue-from-telecommunications-services-since-2005/> ve <http://www.x-rates.com/average/?from=EUR&to=USD&amount=1&year=2016>

* BTK 2016 Elektronik haberleşme sektörü gelirleri 45.409.835.268 ₺ ve 2016 yılı ortalama dolar kuru (http://www.tcmb.gov.tr/kurlar/kurlar_tr.html) dikkate alınmıştır.

³ TELKODER Yıllık Değerlendirme Raporları (2007-2015)

10. Türkiye’de telekomünikasyon sektörü, ülkemizdeki genç nüfusun büyüklüğü, Telekom hizmetlerine ve veriye olan talebin fazlalığı gibi faktörler nedeniyle hızlı bir büyüme potansiyeline sahiptir.

11. Dünya ve Türkiye’nin, Gayrisafi Yurt İçi Hâsılları içinde (GSYİH), Elektronik Haberleşme Gelirlerinin (EHG) yerine bakılırsa, Dünyada GSYİH’nın 1,64’ünü, Türkiye’de ise %2’sini EHG den oluşturmaktadır.

12. Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörünün 2015 yılında büyüklüğü 30,4 milyar \$ olmuştur⁴. Sektör içerisinde yer alan elektronik haberleşme hizmetleri bu pazarın yaklaşık yarısını oluşturmaktadır. **TİM’in (Türkiye İhracatçılar Meclisi) açıkladığı, Türkiye'nin 500 Büyük Hizmet İhracatçısı araştırmasında İletişim Hizmetleri sektörlerinde 3 Telekomünikasyon şirketi yer almaktadır**⁵.

13. TİM, Telekomünikasyon, Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri Sektör Kılavuzunda⁶, Telekomünikasyon Hizmetlerini şöyle belirtmektedir;

- Telefon hizmetleri
- Paket ve Devre anahtarlamalı veri iletişim hizmetleri
- Teleks, Telgraf, Faksimile hizmetleri
- Özel kiralık devre hizmetleri
- Elektronik ve sesli posta
- Online enformasyon ve veri tabanı yeniden temini
- Elektronik veri değişimi (EDI)
- Kod ve protokol dönüşümü
- Online bilgi ve/ya veri işleme

14. Bu kılavuzda, Telekomünikasyon Hizmet İhracatının Gerçekleşme Şekilleri 4 başlık altında ele alınmaktadır;

- **Mod 1 - Sınır Ötesi Ticaret:** Hizmetin bir ülkeden diğer ülkedeki tüketiciye, hizmeti sunan ve hizmetten yararlananın kendi ülkelerinden ayrılmadan, sağlanmasını ifade eder. Burada sınırı geçen hizmetin kendisidir. (Ör: Uzaktan Online bilgi ve/ya veri

⁴ http://www.tubisad.org.tr/duyuru/2016/e-bulten/temmuz16/TUBISAD_Pazar-Verileri-2015-Raporu.pdf

⁵ <http://www.tim.org.tr/tr/basin-odasi-gundem-ihracata-hizmet-eden-odullendirildi.html>

⁶ http://tim.org.tr/files/downloads/Hizmet500/1_Telekomunikasyon,Bilgisayar_ve_Bilgi_Hizmetleri_Kilavuzu.pdf

işleme hizmetleri, taşınan telefon trafiği, veri merkezlerinin yurt dışında bulunan müşterileri)

- **Mod 2 - Yurtdışında Tüketim:** Hizmetin bir ülkede diğer ülke tüketicilerine sağlanması şeklindedir. Burada hizmeti alan hizmeti sağlayanın ülkesine gitmektedir. Hizmeti alan kişi (tüketici) sınırdan geçmektedir. (Ör: Roaming, yurt dışındaki bir abonenin konuşması)
- **Mod 3 - Ticari Varlık:** Bir ülkedeki hizmet sunucusunun başka bir ülkeye giderek hizmet sunmasıdır. Burada hizmeti sağlayan hizmeti alanın ülkesine gitmektedir. Hizmet sunucu başka bir ülkede bulunmaktadır. (Ör: Telekomünikasyon İşletmecisinin yabancı bir ülkede fiziki olarak konumlanması sonucu verdiği hizmetleri)
- **Mod 4 - Gerçek Kişilerin Varlığı:** Hizmeti veren adına gerçek kişilerin hizmet sunumu için başka bir ülkeye gitmesidir. Mod 4, iki tür gerçek kişiyi kapsar; birincisi, kendisi hizmet sağlayıcısı olan kişiler (bağımsız profesyonel meslek sahipleri). İkincisi, hizmet sağlayan adına çalışan (istihdam edilen) kişiler. Hizmeti veren kişi (personel) sınırdan geçmektedir. (Ör: Personel belirli süreliğine yurtdışında hizmet sağlaması)

15. Görüldüğü üzere, elektronik haberleşme sektörünün büyümesi sadece sektör için değil tüm ekonomi için anlam taşımaktadır. Bu büyümenin ülkeye daha büyük bir katma değer sağlaması “ihracat” işlemleri ile olacaktır. Bu anlamda sektör ihracatının desteklenmesi büyük önem taşımaktadır.

16. Bu gerçekliğe karşın, **elektronik haberleşme hizmetlerinin “döviz kazandırıcı hizmetler” arasında sayılmamış oluşu nedeniyle “vergi resim harç istisna belgesi” (VRHİB) alamadıklarından**, sektörde yatırımı olan işletmeciler diğer sektör işletmecilerinin aksine, **uygun/avantajlı koşullarda kredi kullanma imkanı başta olmak üzere diğer teşvik ve haklardan yararlanamamaktadırlar.**

17. Coğrafya ve konum itibarıyla çevre ülkelere başta olmak üzere elektronik haberleşme hizmeti sunma kapasite ve yeterliliği oldukça fazla olan ülkemiz işletmecilerinin bu kapsama alınması halinde, katma değeri oldukça yüksek bir hizmet üretimi, istihdam ve know-how

gelişimi sağlanacağı açık olduğu gibi, dünyada uygulamaya konmaya başlayan endüstri 4.0 ile birlikte bütün sektörlerde de kaldıraç etkisi yaşanacaktır.

18. Bu gerekçeyle; yukarıda aktarılan idareniz Tebliğ'lerinde sayılan "döviz kazandırıcı" hizmetler arasına "Elektronik Haberleşme" ihracatlarının da eklenmesi, sektörümüzün kredi fırsatını genişletirken arzu edilen büyümesine de önemli bir katkı sağlanacaktır.

19. Döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler konusunda **ilgili yasal düzenlemeler ile kısıtlayıcı bir anlayış getirilmediğinden, Bakanlığın uygun bulması halinde**, sektör ve Türkiye'nin önünü açacak bu düzenlemenin yaşama geçirilmesi **Tebliğ değişikliği ile mümkün olacak**, elektronik haberleşme sektörü işletmecileri açısından istenen çözüm üretilmiş olacaktır.

Sonuç

20. Belirttiğimiz gerekçelerle, yazılı Tebliğ'lerde değişiklik yapılarak, 5809 sayılı EHK ile düzenlenen "elektronik haberleşme" hizmetlerinin "döviz kazandırıcı" ihracat olarak tanımlanarak Vergi, Resim ve Harç İstisnasından yararlandırılmasının sektörün büyümesine ve ülkeye daha ciddi büyüklükte katma değer sağlayabilmesine olumlu katkıları olacağı kanaatindeyiz.

21. Bu doğrultuda, yukarıda belirttiğimiz **görüş ve önerilerimizin dikkate alınarak gerekli işlemlerin yapılması** ve yapılan işlemler hakkında tarafımıza bilgi verilmesi hususunda gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla,

Rıdvan UĞURLU
Genel Sekreter

Yusuf Ata ARIAK
Yönetim Kurulu Başkanı

TELKODER

Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği